

Ківер А. В., аспірант спец. 051 "Економіка",

к.е.н., доц. Бєлова Т.Г.

Національний університет харчових технологій, м. Київ, Україна

СКЛАДОВІ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний стан світової та вітчизняної економіки характеризується економічною та фінансовою кризою. Так, німецьке рейтингове агентство Fitch, прогнозує у 2020 році падіння економіки ЄС – на 7%, США – на 5,6%, Великої Британії – на 6,3%. В той же час, український уряд прогнозує падіння вітчизняної економіки у 2020 році на 4,2 % [1,2].

Кризові явища та відсутність ефективної державної політики у сфері економіки значно посилюють вплив зовнішнього середовища на діяльність українських підприємств. Тому актуальною є проблема забезпечення в ринкових умовах господарювання економічної стійкості підприємств.

У сучасній науковій літературі єдиного підходу до визначення сутності поняття «економічна стійкість» немає. Найбільш ґрунтовне поняття економічної стійкості підприємства, на наш погляд, наводить Плєсняєва С.М., яка розглядає її як економічний стан, за якого підприємство здатне підтримувати оптимальну пропорційність у розвитку свого виробництва і реалізації продукції, вільно маневруючи власними і запозиченими коштами та внутрішніми матеріальними ресурсами, постійно знижувати негативні дії несприятливих чинників розвитку та забезпечувати безперебійний процес поновлення витрат на відтворення та розширення виробництва [3].

Економічна стійкість підприємства складається з взаємопов'язаних складових, збалансованість яких забезпечує його рівновагу. Оскільки економічна стійкість підприємства утворюється в процесі виробництва, а потім проходить етапи реалізації і розподілу готової продукції, то доцільним, на нашу думку, буде виділити такі функціональні складові як виробнича, фінансова, маркетингова, управлінська, інноваційна та комунікаційна (ділова).

1. Виробнича складова характеризується відношенням прибутку до витрат, оскільки головна мета будь якого підприємства є отримання прибутку. Функціонал цієї складової передбачає: забезпечення раціональної організації виробничого процесу, підвищення рівня використання виробничої потужності, зменшення браку, збільшення якості продукції, забезпечення виробництва кваліфікованими кадрами, забезпечення оптимального рівня виробничих запасів, пошук шляхів зменшення собівартості продукції.

2. Фінансова складова визначається ефективним формуванням, розподілом і використанням фінансових коштів підприємства у процесі його діяльності та відповідає за формування та обґрунтування використання грошових коштів, формування грошового потоку, забезпечення платоспроможності та ліквідності, використання фінансових інструментів для впливу на величину чистого прибутку, ефективне використання власних та запозичених коштів.

3. Маркетингова складова характеризується рівнем ділової активності підприємства, надійністю економічних зв'язків, конкурентоспроможністю підприємства та часткою на ринку збуту продукції. Основними завданнями маркетингової складової є: дослідження ринку збуту, визначення основних конкурентів, формування оптимального асортименту продукції та цін на неї, збільшення частки продукції підприємства на ринках збуту, стимулювання продажів.

4. Управлінська складова відображає стійкість організаційної структури підприємства, ефективність і налагодженість зв'язків між центрами відповідальності. До завдань управлінської складової можна віднести: формування ефективної організаційної структури підприємства, оптимізація завантаженості робітників, мінімізація витрат на діяльність управлінської ланки працівників, формування корпоративної культури фірми, забезпечення відсутності дублювання управлінських функцій, забезпечення оптимальної завантаженості працівників.

5. Інноваційна складова характеризує спроможність підприємства до впровадження сучасних технологій і способів організації виробництва та передбачає: впровадження сучасних технологій, стимулювання розробок НДДКР в межах підприємства, удосконалення та осучаснення асортименту продукції.

6. Комунікаційна (ділова) складова характеризується позитивною репутацією фірми, прихильністю споживачів, надійністю та ефективністю ділових зв'язків з різними учасниками ринку. Ділова складова передбачає: розробку та впровадження конкурентної стратегії підприємства, розширення ділових зв'язків з іншими суб'єктами на ринку, регулярний моніторинг ситуації на ринку, запровадження та реалізація механізму управління ризиками.

Отже, для того щоб вітчизняні підприємства зберігали свою рівновагу в нестабільних ринкових умовах, їм необхідно своєчасно реагувати на внутрішні та зовнішні чинники впливу, впроваджувати новітні методи управління маркетинговою та управлінською стійкістю, здійснювати стратегічне планування, ефективно управляти фінансовими ресурсами тощо.

Література:

1. Коронавірусна економічна криза стане найбільшою з часів Другої світової війни – Fitch. URL: <https://hromadske.ua/posts/koronavirusna-ekonomichna-kriza-stane-najbilshoyu-z-chasiv-drugoyi-svitovoyi-vijni-fitch> (дата звернення: 25.05.2020).

2. Економіка України у першому кварталі 2020 року впала на 1,2% – Мінекономіки. URL: <https://hromadske.ua/posts/ekonomika-ukrayini-u-pershomu-kvartali-2020-roku-vpala-na-12-minekonomiki> (дата звернення: 25.05.2020).

3. Плєснєєва С.М. Формування і підвищення економічної стійкості фермерських господарств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.07.02 « Економіка сільського господарства та АПК» / С. М. Плєснєєва. Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний аграрний університет, 2004. 25 С.